

omma käsufis, pärast sedda, kui ta waele mehhe käest sai kunsti äräõppinud.

Rutenberg lotis sure Summala peale, läks teise koha ellama, seadis hea innimeeste abbiga jälle trükkimisje asja üles; ja se nou läks hästi eddasi.

Sulli monne aia pärast sõdda senna liina: sellid läksid sõa kārra eest ärra teiste liinade siise ellama, hakkasid seal ka omma uut kunsti näitama, ja trükkija ammetit piddama; ja nenda läks se asji ifka laiemale ning kaugeemale.

Müüd polle enam suuremat liina, kus trükkija maiasid ei peakš ollema. Siin meie maal on trükkijad Tallinnas, Pernus, Tartus, Riia ja Mitawi liinas, ja iggal meistril tööd küllalt, ja waewa ka küllalt. Siiski peame iggamees omma palge higgi sees omma leiba sõma, ni hästi se, kes ramatud kirjotab, kui se, kes neid trükkib, ja pogib, ja müüb ja loeb.

Wimaks tule weel sedda, et üks helde kuninga praua on Eufä Ewangeliumi lastnud sure fulloga pimmedatte heakš nenda isseärä-

likkul wisil trükkida, et agga üks ainus pool lehte on trükkitud, et pressiga said tinna tähhed ni kõrwaste wasto lehte surrutud, et teine pool nago augukesed on, ja teine pool nago mäkesed tõuswad tähhed pabberist üles.

Pimme mees õppib siis sõrme otsaga neid kõrgemaid koha ärratundma, kus **a**, kus **b**, kus teif muud tähhed; ja loeb, kas keskse pimmedas omma haigewodi peal, ja tännab omma Jõsandat kõrges, kes Ma peal innimeeste süddamed halledakš teeb, et nemmad häddaliste peale hallastawad.

Nenda hallastab ka hea melega sinno õppetaja sinno peale, kui sa tuled — (agga seal polle sulle mitte tarwis wiis munna finda siise panna, — sest temma ei olle mitte wõd-
raš sinnule, waid temma on so omma ja so hingekarjane —) ja ütled: „Armas õppetaja, selletage minnule sedda asja, mis ma ollen tännawosest tähtramatust luggenud, et minna muido arro ei sa, kuidas wõib pimme innimenne ilma silmita sõrme otstega trükkitud kirjast arro sada?“

Ja suur Summal õnnistago sinno õppetaja